

1. Yapısına göre cümleler:

1. Tek yüklemlili cümle (Basit)
2. İçinde fiilimsi bulunan cümle (Birleşik)
3. Virgül ya da noktalı virgülle ayrılan birden çok yüklemlili cümle (Sıralı)
4. Bağlaçlarla ayrılan çok yüklemlili cümle (Bağlı)

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisi diğerlerinden farklı yapıdadır?

- A) Beykoz'daki birçok evin insanı çok etkileyen tarihi dokusu vardır.
- B) Lise yıllarımda dünya edebiyatının klasiklerini okumuştum.
- C) Yağmur yağınca birçok insan farklı bir duyguya kapılıyor.
- D) Kuruyan ağaçları belediye ekipleri tek tek kesti.

2.

1. torbalara	2. doldurduk	3. çok ama çok
4. fındık toplayıp	5. bugünlerde	

Verilen sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda bu cümlelerin yapısı aşağıdaki-lerden hangisi olur?

- A) Bağlı
- B) Tek yüklemlili
- C) Fiilimsili
- D) Birden çok yüklemlili

3. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi fiilimsili (girişik birleşik cümle) cümle değildir?

- A) Gülü seven dikenine katlanır.
- B) Deli dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.
- C) Davul dengi dengine diye çalar.
- D) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.

4. Sıralı cümlelerde birden çok yüklem bulunur ve virgül (,) ya da noktalı virgül (;) konur.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya uygun örnek değildir?

- A) İstanbul Boğazı sisle kaplıydı, göz gözü görmüyordu.
- B) Düzenli, kararlı spor yaparsa başarır.
- C) Sabah televizyon izler, akşam tablet oynardı.
- D) Yedik, içtik; ilerleyen saatlerde de caddeye çıkıp yürüyüş yaptık.

5. Aşağıdaki bağlı cümlelerin hangisinde öge ortaklığı vardır?

- A) Usta az önce geldi ve arabanın motorunu tamire başladı.
- B) Sinan kitap okuyor ama Selim kitabı eline dahi almıyordu.
- C) Ev bir güzel temizlenmişti ama Foks'i rahat durmamıştı.
- D) Bayramlar sessiz geçer ama çocuklar bayramı güzelleştirir.

6. İçinde fiilimsi bulunan cümlelerde, fiilimsinin olduğu cümleye yan cümlecik denilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik, temel cümlelerin öznesi durumundadır?

- A) Öğretmen, İstiklal Marşı'nı okumaları için öğrencileri bahçeye çıkarırdı.
- B) Her sabah sitenin havuzunda yüzmek için aşağıya inerdi.
- C) Her ay para biriktirmek hiçbir zaman zor değildir.
- D) Kafamdaki uğultu için yarına randevu aldım.

7. I. Bayram sabahı dedemin evinde toplanır, bayram kahvaltısını yapardık.
 II. Bugün kedimiz ne mamasını yedi ne de uyudu.
 III. Yaz aylarında milyonlarca turisti ağırlayan bu kasaba, kışın sessiz ve sakindir.
 IV. Bu akşam diğer günlere göre daha çok yazılarla meşgul olmuş.

Numaralanmış cümlelerin yapısına göre aşağıdakilerden hangisi yanlış açıklama yapmıştır?

- A) I. cümle birden fazla yüklemle oluşan sıralı cümledir.
 B) II. cümle bağlaçla ayrılan birden çok yüklemlidir.
 C) III. cümle virgül ya da noktalı virgüllerle ayrılan birden çok yüklemlidir.
 D) IV. cümle tek yüklemlidir.

8. I. Çiçek Pasajı 1876'da Beyoğlu, İstiklal Caddesi'nde açılmıştır.
 II. Ana malzemesinin taş olduğu yapının ön yüzünde gösterişli bir cephe mimarisi hâkimdir.
 III. Beyoğlu'nun en süslü binalarından biri olan Çiçek Pasajı, aslan ve insan başları ile ilgi çekicidir.
 IV. Pasajın cephesinde bulunan saat, binanın kendisiyle birlikte yapılmıştır.

Verilen cümlelerden hangisi yapı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

9. **Aşağıdaki cümleler yapısına göre incelendiğinde hangisi farklı yapıdadır?**

- A) Yapraklar dökülmüş, ağaçlar çırılçıplak kalmıştı.
 B) Önce sınav yapacaklar, sonra değerlendirmeye tabi tutacaklar.
 C) Onun anlatılanlara inanışı, bizi hiç rahatsız etmedi.
 D) Arabanda benzin süzgeci yoktu, bu nedenle araban arızalanmış.

10. **Aşağıda içinde fiilimsi bulunan cümlelerin hangisinin yan cümlecisi birden fazladır?**

- A) Bu sorunu onlara zamanında iletmezsen daha fazla sorunla karşılaşsın.
 B) Beni o akşam gördüğünü kimseye söylememelisin.
 C) Sokaktaki çocuklar yol boyunca güle güle eğlenirler.
 D) İlk çıkan sanatçıların albümü dükkâna geldiğinde hemen gider, satın alırdım.

11. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesnesi ortak çok yüklemlidir?**

- A) Ali, dün hep evdeydi; hiç markete gitmedi.
 B) Kitabı eline aldı, okumaya başladı.
 C) Halime teyzenin sana selamı var, iletayım.
 D) Birlikte çalıştığınız insanlara güvenin, sorumluluk verin.

12. (I) Çocukken sadece çamurdan tabaklar yapardım ve onları kuruturdum. (II) O dönemde çamurların insanlar üzerinde etkisine kafa yormuyordum. (III) Zamanla dünyanın birçok sanat galerisini gezdim, bazı şeylerin o zaman farkına vardım. (IV) Çocukluğumda yaptığım tabakların sadece eğlence olmadığını, insanların dikkatlerini birleştirici bir etkinlik olduğunu anladım.

Bu parçadaki numaralı cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle bağlaçlarla ayrılan çok yüklemlidir.
 B) II. cümle tek yüklemlidir.
 C) III. cümle virgül ya da noktalı virgülle ayrılan çok yüklemlidir.
 D) IV. cümle öğeleri ortak çok yüklemlidir.

1. Böyle güzel bir otelde tatil yapılmaz mı hiç?
Mehmet'in söylediği bu cümle yapısına göre aşağıdakilerden hangisiyle özdeştir?
- A) Gidiyorum, gurbeti gönlümde duya duya,
B) Gara geldiğimde tren çoktan gitmişti.
C) Bu olaydan sonra mühendisin yüzü kızarmıştı.
D) İnsanın bilgisi değişik türde kitap okudukça artar.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapıcı diğerlerinden farklıdır?
- A) Öğlen yemeğindeyken ikisi de birbiriyle konuşmadı.
B) Okulda tüm öğrendiklerini kardeşiyle paylaşırdı.
C) Arkadaşını dün akşamdan beri polisle arıyor.
D) Yağmurlu havalarda saksılarını bahçenin ortasına çekerdi.

3. "Öğleye kadar 400 km yol kat ettik ama bitmedi henüz yol." cümlesinin yapıcı özdeşi aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Ne ekmek ne de su istiyor sadece uyumak istiyor.
B) Bu çocuk hem şekeri hem de çikolatayı istedi.
C) İster gülü ister laleyi ister papatyayı, istediğini alabilirsin.
D) Aliciğim, ya bu deveyi güdersin ya da bu diyardan güdersin.

4. I. Deli olmadığımı açıkça belirttim.
II. Şuur hayatı ya da şuuraltı hayatı her yerde birdir.
III. Bir müddet arkasından bakarak düşündüm.
IV. Sonra musluğa koştum ve elimi yüzümü yıkadım.
Numaralı cümlelerin hangisinin yapısı özdeştir?
- A) I - III B) II - IV C) I - II D) III - IV

5. Ben sabırsızlıktan ve üzüntüden çıldırıyordum. Emine her şeyi ya kendisi getiriyor ya da birisini bulup yolluyordu. Rahatım yerindeydi. Kendime boş saatlerimde epeyce iş de bulmuştum. Başta müdür olmak üzere birkaç kişinin saatini tamir etmiştim.
Bu parçada aşağıdakilerin hangisinin örneği yoktur?
- A) Tek yüklemlerle basit cümle
B) Virgül ya da noktalı virgüllerle ayrılan birden çok yüklemlerle cümle
C) İçinde fiilimsi bulunan cümle
D) Bağlaçlarla ayrılan çok yüklemlerle cümle

6. "Sıralı cümlelerde öge ortaklığı varsa bağımlı sıralı, yoksa bağımsız sıralı cümledir."
Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisi diğerlerinden farklı sıralı cümlelerdir?
- A) Arda havuza girdi, Osman denizden çıktı.
B) Karnavalda Ayşe Fransızları oynadı, Eda gayda çaldı.
C) Meksika trafik bakımından çok yoğun, gösteriler bakımından çok eğlenceliydi.
D) Güneş, her zaman sabah doğar; her akşam usul usul batar.

7.

Cümlede bağlacın bulunması o cümlenin, bağlacı olan cümle olduğu anlamına gelmez. Diğer yapısına göre cümle türlerinde de bağlaç bulunabilir.

Bu nota göre aşağıdaki cümlelerin hangisi bağlaçla bağlı cümledir?

- A) Güreş müsabakasında Rıza Kayaalp ve Taha Akgül ödül aldı.
- B) Zil çalınca Abbas ve Serkan derhâl apartmandan aşağı indi.
- C) Küçük çocuk 6. sınıfa geçti ve 5.sınıfa ait kitapları getirdi.
- D) Deli ve çatlak değildi, davranışları herkese tuhaf gelirdi.

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi cümlenin yapısını değiştirmemiştir?

- A) Ceviz oymalı sandıktan çocuğunun bebekken giydiği kıyafetleri çıkardı.
- B) Küçük tilki yavrusu geceleri dolaşır lakin annesinin her zaman yanındadır.
- C) Bu kamışlardan sepetler yapıp pazarlarda satıyorum.
- D) Zamanın önemli bir bölümünde ormandaki mantarları inceler.

9.

	Cümleler	Basit	Fiilimsili	Sıralı	Bağlı
I	Bakın bir etrafınıza hep geçmişten şikâyet edilir, herkes onunla meşguldür.			✓	
II	Dünyanın en gülünç hastalığına tutulmuş-tum, bir de el âlemin işine karışiyordum.				✓
III	Gülden'in bulanık gözlerine rağmen yüzünde beliren tebessümü seyretmek iç yıkıcı bir şeydi.		✓		
IV	Doktor Ramazan Bey, ertesi gün doğrudan doğruya rüyalarım ile meşgul oldu.	✓			

Bu tabloda yer alan cümlelerden hangisinin özelliği yanlış verilmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

10. Aralarında anlam ilgisi bulunan basit veya birleşik cümlelerin bağlaçlarla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümlelere bağlacı olan cümle denir. "Eve kendimi çok zor attım ve evden hafta sonu hiç çıkmadım." cümlesi bağlacı olan bir cümledir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bağlı cümledir?

- A) Herkes davul çalar ama çomağı makama uydurmaz.
- B) Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşı girince yağ oldum sanır.
- C) Bülbülü altın kafese koymuşlar, "ah vatanım" demiş.
- D) Çok söyleme, arsız edersin; aç bırakma, hırsız edersin.